Γόνιμη ερμηνευτική συνεργασία

Οι διαφορετικές και γεμάτες πορείες των δύο ηθοποιών διασταυρώνονται πετυχημένα στους «Πνεύμονες»

Της Νόνας Μολέσκη

Κι ενώ η Αθηνά Κάσιου ανέβαζε τις «Φυλές» στον ΘΟΚ, στο δικό της Space γεννιόταν μια άλλη παραγωγή, οι «Πνεύμονες» του Ντάνκαν Μακμίλλαν σε σκηνοθεσία της Μαρίας Ιόλης Καρολίδου. Ο Βρετανός θεατρικός συγγραφέας Ντάνκαν Μακμίλλαν, πραγματευόμενος τα θέματα των έργων του με σχεδόν αγχώδη ευσυνειδησία, προσπαθεί να τα καλύψει σφαιρικά, να αναπτύξει την κάθε πτυχή τους, την κάθε πιθανή οπτική γωνιά. Τα πρόσωπα των έργων του είναι πρωτίστως φορείς αυτών των οπτικών γωνιών και οι συζητήσεις, οι αντιπαραθέσεις και οι συγκρούσεις τους αποτελούν διαμοιρασμένο σε ρόλους διάλογο του συγγραφέα με τον εαυτό του. Το θέμα του έργου «Πνεύμονες» είναι η τεκνοποιία ως δικαίωμα, ως ευθύνη, ως υλοποίηση θεμελιώδους βιολογικού ενστίκτου, ως συνειδητή ατομική επιλογή με σημαίνουσα για το ανθρώπινο σύνολο βαρύτητα. Ο συγγραφέας θέτει ένα ερωτηματικό μετά από τον κάθε ένα από τους πιο πάνω ορισμούς και δημιουργεί ένα ζευγάρι νέων ανθρώπων, η ερωτική σχέση των οποίων πλησιάζει στο σημείο όπου το θέμα της απόκτησης παιδιού αρχίζει να διαγράφεται μπροστά τους ως μια πιθανότητα, δελεαστική και συνάμα τρομακτική. Το ζευγάρι καλείται να απαντήσει σε ερωτήματα μεγάλα όσο λίγα άλλα: σε τι κόσμο θα φέρει το παιδί του; Έχουν το δικαίωμα να συμπεριφερθούν «εγωιστικά», ενώ γνωρίζουν, ως συνειδητοποιημένα μέλη του συνόλου, τα οικολογικά και κοινωνικά προβλήματα του κόσμου; Αξίζουν αυτοί οι συγκεκριμένοι να πλάσουν άνθρωπο κατ' εικόνα και ομοίωσή τους; Είναι αρκετά καλοί άνθρωποι για να διαιωνιστούν γενετικά;

Οι δύο χαρακτήρες «για χάρη της συζήτησης» συνεχώς εκφράζουν απόψεις σχεδόν διαμετρικά αντίθετες

Η Παναγιώτα Παπαγεωργίου και ο Γιάννης Καραούλης στους «Πνεύμονες» που σκηνοθετεί η Μαρία Ιόλη Καρολίδου

Η σκηνοθέτιδα της παράστασης Μαρία Ιόλη Καρολίδου αναπτύσσει παράλληλα με τον κύριο προβληματισμό του έργου το θέμα της σχέσης μεταξύ των δύο ηρώων, με την ασυνεννοησία και την τρυφερότητα, με τη διαφορά προσέγγισης και την παρερμηνεία της στάσης του άλλου, με την αλληλοεξάρτηση και την προδοσία. Οι δύο συμπρωταγωνιστές, η Παναγιώτα Παπαγεωργίου και ο Γιάννης Καραούλης δημιουργούν μια γόνιμη διαδραστική ερμηνευτική συνεργασία μεταξύ τους, ταυτόχρονα υπογραμμίζοντας τη διαφορετικότητα των χαρακτήρων τους. Η τολμηρή απόφαση της Καρολίδου να φτιάξει το ζευγάρι των πρωταγωνιστών από δύο ηθοποιούς με αισθητά διαφορετική υποκριτική προσωπικότητα πηγάζει από την ίδια τη γραφή του Μακμίλλαν, όπου οι δύο χαρακτήρες «για χάρη της συζήτησης» συνεχώς εκφράζουν απόψεις σχεδόν διαμετρικά αντίθετες και αυτό πρέπει να τεκμηριώνεται με τη διαφορετικότητα στον τρόπο σκέψης, στο συναισθηματικό γράδο, στην εξωτερική συμπεριφορά του καθενός. Μεγάλη σημασία έχει σ' αυτό το έργο λόγου η κίνηση που στήνει ο Παναγιώτης Τοφή, ένας σκηνοθετικά σκεπτόμενος κινησιολόγος με μια συνεχιζόμενη σειρά ενδιαφερουσών δουλειών, κίνηση με την οποία εκφράζεται η έλξη, η σύγκρουση, ο χωρισμός και η ένωση των δύο. Ο σκηνογράφος Γιώργος Γιάννου με το ρευστό υλικό που χρησιμοποιεί προτείνει μια ενδιαφέρουσα μεταφορά του ρέοντα χρόνου, αλλά και της οικολογικής απειλής. Η μουσική του Δημήτρη Σπύρου ήταν αισθητικά συντονισμένη με το κλίμα της παραγωγής.

Η αντίθεσή μου για το φινάλε αφορά μάλλον στον συγγραφέα που, όπως είπα στην αρχή, με την προσπάθεια ολικής κάλυψης του θέματος λέει και τα αυτονόητα.

Υ.Γ. Οφείλω να απολογηθώ στην ομάδα του Alpha Square, επειδή λανθασμένα αντιμετώπισα τις ανομοιότητες μεταξύ της κινηματογραφικής εκδοχής και της δικής τους παραγωγής ως αποτέλεσμα διασκευής του θεατρικού κειμένου. Ωστόσο, οι απόψεις μου περί υπερβολικής εξωτερικής έντασης, περί περιορισμού της συμβολικής διάστασης των χαρακτήρων και της ακαταλληλότητας του χώρου για τη συγκεκριμένη παραγωγή ισχύουν.

N.M.

Επιμέλεια: Μαρία Παναγιώτου - maria.panayiotou@philelefetheros.com